

Beleidsvoorstel

Datum van schrijven: 11/12/2023

Beleidsvoorstel richt zich tot verkiezingen van 9 juni 2024

- Europese verkiezingen
- federale verkiezingen
- regionale verkiezingen

13 oktober 2024: lokale verkiezingen

- provincieraadsverkiezingen
- gemeenteraadsverkiezingen

- Alle niveau's (van Schumanplein over wetstraat tot dorpsstraat)

EUROPEES BUDGET

Een krachtig Europees budget voor de land- en tuinbouwsector

BELEIDSVORSTEL, DE OPLOSSING

1. Versterkt GLB budget is belangrijk – inclusief voldoende en hernieuwde ruimte voor economische component.
2. Nieuwe uitdagingen vragen nieuw budget.
3. Er moet consequent gerekend worden op een indexering van de vooropgestelde bedragen.
4. Er moet voldoende overdruk mogelijkheden in het budget zijn om EXTRA middelen aan te wenden voor crisismanagement.
5. Binnen het meerjarig financieel kader is er extra aandacht nodig voor een gelijk speelveld tussen de verschillende lidstaten van de EU. West-Europa moet dezelfde eisen opgelegd krijgen als Oost-Europa en omgekeerd.

ALGEMEEN KADER EN TOELICHTING

Gezien de uitdagingen en beleidsambities op basis van politieke keuzes waarmee de land- en tuinbouwsector geconfronteerd wordt is het cruciaal dat de Europese Unie het budget voor land- en tuinbouw navenant uitbreidt. Een extra uitdaging in dit kader is de mogelijke toetreding van Oekraïne, waar we objectief zien dat ¼ van het GLB-budget hiervoor zou ingezet moeten worden. Ook de eigenheid van het landbouwbudget moet erkend worden – als een van de enige volledig gecommunautariseerde budgetten. Nieuwe stabiele en slagkrachtige fondsen zouden moeten aangeboord worden voor specifieke beleidsdoelstellingen in de land- en tuinbouwsector, maar het is vooral belangrijk dat het landbouwbudget an sich versterkt wordt. Men mag niet vergeten dat goedkope voeding en aldus ruimte voor andere bestedingen in het huishoudbudget ook een prijs heeft.

CONTEXT EN ANALYSE

- Nieuwe hoge beleidsambities: Farm to fork en Green Deal
- Meer vergroening in het GLB – hogere (en kostelijke) voorwaarden en nieuwe budgettaire posten en interventies
- Druk op het budget – andere Europese uitdagingen; cf akkoord in NAVO om 2% van BNP naar defensie te laten gaan. Op dit moment gaat ongeveer 0,3% van het gecombineerd bruto nationaal product van lidstaten naar GLB – ongeveer 1% gaat naar het totale EU budget.
- Nieuwe lidstaten – vermoedelijk geen netto bijdragers
- Belangrijke strategische positie land- en tuinbouw wordt onvoldoende erkend
- Gemiddeld gaat nog maar 12,7% van huishoudelijk budget naar voeding – het GLB heeft aan de consumentenzijde gewerkt, maar inkomen van boer volgt niet
- Ondertussen slaagt de EU er niet in nodige correcties in beleid door te voeren:
 - Ontbreken van faciliterende middelen om prijscorrectie door te voeren
 - Ontbreken van eerlijk handelskader
 - Ontbreken van coherentie in beleid: Europese beleidsdoelstellingen doen afbreuk aan doelstelling 'Eerlijk inkomen voor de boer'

AANVULLING

achtergrondinfo – standpunten – relevantie studies of cijfers die je wil meegeven

- Ongeveer 30% van het EU-budget gaat naar GLB (exclusief NGEU)
(Bron: www.europarl.europa.eu/factsheets/nl/sheet/106/de-financiering-van-het-glb)
 - > 55 miljard per jaar - 380 miljard over gehele MFK
 - 40 miljard per jaar naar directe steun (pijler 1)
 - 15 miljard per jaar naar plattelandsontwikkeling (pijler 2; exclusief cofinanciering lidstaat)
 - > Dat is ongeveer 0,3% van het BNI van de EU-27 > peanuts dus tov nationale inkomsten (en uitgaven)
 - > In de eerste pijler is er tussen MFK 2014 en 2020 en tussen MFK 2021-2027 in totaal 12% minder budget
 - 10% budget minder in pijler 1
 - 19% budget minder in pijler 2 (maar, meer cofinanciering!!)
 - > België ontvangt 1.1% van het totale GLB-budget (dus Vlaanderen ongeveer 0,5%)
- 20% van de begunstigden ontvangt 80% van de steun (dit is in contrast met Vlaamse toestand)

Het GLB kost de EU-burger gemiddeld een buitenshuise kop koffie per week (0,3 euro per diem, per capita, dus 2,1 euro per week). In ruil krijgt hij onderhoud van het Europees landschap en andere publieke diensten én dient hij gemiddeld maar 12,7% van zijn huishoudbudget aan voeding te besteden en is er dus extra koopkracht om naast voeding economische meerwaarde te creëren via (luxe-)producten en diensten.

Ook betaalbare voeding heeft echter een kost – het gemiddeld loon van de landbouwer in België is, inclusief GLB-ondersteuning, maar de helft van het gemiddelde loon in België.

VLAAMS NIVEAU:

- Het Europese budget dat Vlaanderen ontvangt voor de directe steun (Pijler 1) bedraagt 229 miljoen euro per jaar.
- Voor plattelandsontwikkeling (Pijler 2) krijgt Vlaanderen jaarlijks 43 miljoen euro Europese middelen ter beschikking, en dat bedrag zal ook nog aangevuld worden met Vlaamse cofinanciering (43% Europese en 57% Vlaamse middelen).
- Er wordt voorgesteld om een deel van het budget (10 tot 12%) van Pijler 1 naar Pijler 2 te transfereren, om zo de 2de Pijler in Vlaanderen te versterken.
- Voor de operationele programma's groenten & fruit is er vanuit Europa geen budgettoewijzing per lidstaat (afhankelijk van beoordeling ingediende programma's).
- Het bijenteeltprogramma zal in Vlaanderen jaarlijks 422.967 euro (waarvan 50% Europese en 50% Vlaamse middelen) ter beschikking krijgen.
- 20% van de grootste ontvangers, ontvangt 55% van directe steun > dus betere verdeling in Vlaanderen dan Europees gemiddelde.

Kort gezegd gaat er dus jaarlijks 330 mio euro naar het Vlaams GLB, al dan niet vanuit Vlaanderen, of via de Europese omweg. Op 6 mio Vlamingen en 365 dagen per jaar is dat 0,15 euro per capita, per dag.